

METODOLOŠKO UPUTSTVO

STATISTIKA PRAVOSUĐA – punoljetni učinci krivičnih djela

90	METODOLOŠKO UPUTSTVO	90
-----------	-----------------------------	-----------

Podgorica, jul 2026. godine

Sadržaj

STATISTIKA UČINILACA KRIVIČNIH DJELA	3
<i>Pravni osnov.....</i>	3
METODOLOŠKE OSNOVE.....	3
Cilj istraživanja.....	3
Izvori podataka	3
Obuhvat istraživanja	3
Metod, vrijeme i izvori za prikupljanje podataka	3
Zaštita individualnih podataka.....	4
Definicije osnovnih obilježja – indikatora.....	4
Instrumenti istraživanja.....	4
Diseminacija.....	5

STATISTIKA UČINILACA KRIVIČNIH DJELA

Pravni osnov

Pravni osnov za sprovođenje statistike učinilaca krivičnih djela je Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list CG", br.18/12, 47/19 i 23/25) i Godišnji plan zvanične statistike koji se donosi za svaku kalendarsku godinu.

METODOLOŠKE OSNOVE

Cilj istraživanja

Cilj istraživanja jeste prikupljanje, obrada i diseminacija podataka o prijavljenim, optuženim i osuđenim punoljetnim učinocima krivičnih djela, zbog ispitivanja obima i rasprostranjenosti kriminaliteta na području Crne Gore. Kriminalitet u smislu statističkih istraživanja obuhvata pojavu od podnošenja prijave za učinjeno krivično djelo do pravosnažnog okončanja postupka od strane nadležnog organa.

Prema Godišnjem planu zvanične statistike sprovode se sljedeća istraživanja:

1. godišnje istraživanje o punoljetnim licima protiv kojih je postupak po krivičnoj prijavi i prethodni postupak završen (SK-1),
2. godišnje istraživanje o punoljetnim licima protiv kojih je krivični postupak pravosnažno završen, (SK-2).

Izvori podataka

Podaci o učinocima krivičnih djela prikupljaju se redovnim godišnjim statističkim istraživanjima, na osnovu individualnih statističkih upitnika koje popunjavaju nadležna državna tužilaštva (osnovna i viša) i nadležni sudovi (osnovni i viši).

Obuhvat istraživanja

Statističkim istraživanjima obuhvataju se punoljetni učinoci krivičnih djela (uključujući i krivična djela izvršena od nepoznatih učinilaca).

Metod, vrijeme i izvori za prikupljanje podataka

Uprava za statistiku Crne Gore propisuje metodologiju istraživanja, priprema adresar, priprema za štampu upitnike i distribuira ih izvještajnim jedinicama (tužilaštva i sudovi). Izvještajnim jedinicama dostavljaju se upitnici početkom godine za tekuću godinu.

Izvještajne jedinice su dužne da daju tačne, kompletne, ažurne podatke i da ih dostavljaju u roku koji je određen Godišnjim planom zvanične statistike.

Nakon dospjeća popunjenih upitnika u Upravi za statistiku vrši se kontrola obuhvata, kontrola tačnosti i potpunosti podataka, šifriranje i unos dospelog materijala, kontrola i ispravljanje grešaka koje se jave na osnovu logičke i računске kontrole, prema jedinstvenim kriterijumima,

i nakon toga tabeliranje.

Periodičnost prikupljanja podataka je mjesečna, a obrada podataka je godišnja. Podaci se odnose na prethodnu (izvještajnu) godinu.

Metod prikupljanja podataka je izvještajni i sprovodi se putem obrazaca SK-1 i SK-2.

Popunjavanje upitnika vrši se u momentu okončanja postupka. Osnovni izvori iz kojih se preuzimaju podaci su konačne odluke nadležnog državnog tužilašta i nadležnog suda.

Zaštita individualnih podataka

Podaci dobijeni od izvještajnih jedinica koriste se isključivo u statističke svrhe i objavljuju se u agregiranom (zbirnom) obliku. Podaci dobijeni od nadležnih državnih tužilaštava i nadležnih sudova o prijavljenim, optuženim i osuđenim punoljetnim učiniocima krivičnih djela predstavljaju službenu tajnu i ne mogu se pojedinačno objavljivati.

Definicije osnovnih obilježja – indikatora

Kao **punoljetni učinioci krivičnih djela** smatraju se lica koja su u vrijeme izvršenja krivičnog djela imala navršenih 18 godina života, protiv kojih su postupak po krivičnoj prijavi i prethodni postupak završeni, optužena lica protiv kojih je krivični postupak pravosnažno završen i osuđena lica.

Kao **prijavljeno lice - poznati učinilac** smatra se punoljetni učinilac krivičnog djela protiv koga su postupak po krivičnoj prijavi i prethodni postupak završeni odlukom kojom je: odbačena prijava, prekinuta istraga, obustavljena istraga ili podnijeta optužnica - optužni predlog.

Kao **prijavljeno lice - nepoznati učinilac** smatra se nepoznato lice protiv koga je, zbog učinjenog krivičnog djela, podnijeta krivična prijava državnom tužilaštvu, a koje nije otkriveno i po isteku godine dana od dana podnošenja krivične prijave.

Pod pojmom **optuženo lice** podrazumijeva se punoljetno lice protiv koga su sudu podnijete optužnica, optužni predlog ili privatna tužba, protiv koga je krivični postupak pravosnažno završen odlukom suda kojom je odbačena privatna tužba, obustavljen postupak ili optužba odbačena, učinilac oslobođen optužbe, optužba odbijena, izrečena mjera bezbjednosti bez izvršenja kazne ili je učinilac proglašen krivim.

Punoljetno lice koje je proglašeno krivim i prema kome su izrečene krivične sankcije: kazna, uslovna osuda, sudska opomena, mjera bezbjednosti, smatra se **osuđenim licem**.

Krivično djelo je ono djelo koje je zakonom predviđeno kao krivično djelo, koje je protipravno i koje je skrivljeno.

Instrumenti istraživanja

SK-1 upitnik za prijavljeno punoljetno lice, protiv koga je postupak po krivičnoj prijavi i prethodni postupak završen, sadrži podatke o:

- **učiniocu krivičnog djela:** poznat/nepoznat, prezime, ime, pol i datum rođenja;

- **krivičnom djelu:** zakonski naziv krivičnog djela, naziv primijenjenog zakona, godina izvršenja djela, da li je krivičnim djelom oštećena imovina;
- **postupku:** ko je podnio krivičnu prijavu, kako je podnesena prijava državnom tužilaštvu, vrsta odluke i razlozi, da li je učinilac bio u pritvoru i koliko vremena;
- **trajanju postupka:** datum prijema prijave, datum pokretanja istrage, datum donošenja odluke.

SK-2 upitnik za optuženo punoljetno lice, protiv koga je krivični postupak pravosnažno završen, sadrži podatke o:

- **učiniocu krivičnog djela:** prezime i ime, pol, datum rođenja, opština stanovanja, radni status, zanimanje, nacionalna pripadnost, državljanstvo, bračno stanje, školska sprema, koliko lica je učestvovalo u izvršenju djela, ranija osuđivanost, pritvor;
- **krivičnom djelu:** zakonski naziv krivičnog djela, naziv primijenjenog zakona, da li je krivičnim djelom oštećena imovina, da li je krivično djelo ostalo u pokušaju, godina izvršenja djela, opština izvršenja djela, sticaj, broj krivičnih djela u sticaju;
- **odluci suda:** vrsta odluke i razlozi;
- **izrečenim sankcijama:** izrečena glavna kazna/mjera, da li je izrečena kazna uslovna, da li je uz uslovnu osudu određena posebna mjera ili obaveza, da li je izrečena sporedna kazna, mjera bezbjednosti, da li je oduzeta imovinska korist;
- **oštećenima (žrtvama):** pol, starost oštećenih;
- **trajanju postupka:** datum podnošenja prijave, datum prijema optužbe, datum konstatovanja pravosnažnosti odluke.

Diseminacija

Dobijeni podaci publikuju se putem saopštenja, putem statističkih publikacija (Statistički godišnjak, Crna Gora u brojkama, Žene i muškarci u Crnoj Gori).

Podaci se publikuju u elektronskoj formi (na sajtu Uprave za statistiku Crne Gore).